

Rättsfallssamlingen

Förenade målen C-584/20 P och C-621/20 P

Europeiska kommissionen

mot

Landesbank Baden-Württemberg

och

Gemensamma resolutionsnämnden

Domstolens dom (stora avdelningen) av den 15 juli 2021

”Överklagande – Bankunion – Den gemensamma resolutionsmekanismen (SRM) – Den gemensamma resolutionsfonden (SRF) – Beräkning av förhandsbidragen för år 2017 – Bestyrkande av ett beslut från den gemensamma resolutionsnämnden (SRB) – Motiveringsskyldighet – Konfidentiella uppgifter – Lagenligheten av delegerad förordning (EU) 2015/63”

1. *Unionsrätt – Principer – Rätten till försvar – Den kontradiktoriska principen – Iakttagande härav i ett domstolsförfarande – Omfattning – Rättslig grund som prövats ex officio av rätten – Avsaknad av bestyrkande av ett beslut av den gemensamma resolutionsnämnden (SRB) om fastställande av förhandsbidragen till den gemensamma resolutionsfonden (SRF) – Parterna har inte uppmanats att yttra sig över denna grund – Åsidosättande av nämnda princip (Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 47)*

(se punkterna 56–60, 62, 66–71 och 77)

2. *Institutionernas rättsakter – Motivering – Skyldighet – Omfattning – Beslut av den gemensamma resolutionsnämnden (SRB) om fastställande av förhandsbidragen till den gemensamma resolutionsfonden (SRF) – Ej nödvändigt att detta beslut innehåller alla uppgifter som gör det möjligt att kontrollera huruvida beräkningen av förhandsbidragen är korrekt – Avvägning mellan motiveringsskyldigheten och den allmänna principen om skydd för de berörda institutens affärshemligheter – Lagenligheten av bestämmelser i förordning 2015/63 som avser metoden för beräkning av förhandsbidrag till SRF (Artikel 296 andra stycket FEUF; Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59; Europaparlamentets och rådets förordning nr 806/2014; kommissionens förordning 2015/63, artiklarna 4–7 och 9 samt bilaga I)*

(se punkterna 102–105, 109, 120–122, 124, 128, 130, 137–140 och 142)

3. *Talan om ogiltigförklaring – Grunder – Åsidosättande av väsentliga formföreskrifter – Avsaknad av bestyrkande av ett beslut av den gemensamma resolutionsnämnden (SRB) om*

fastställande av förhandsbidragen till den gemensamma resolutionsfonden (SRF) – Unionsdomstolens prövning ex officio (Artikel 263 FEUF)

(se punkt 152)

4. *Institutionernas rättsakter – Motivering – Skyldighet – Omfattning – Beslut av den gemensamma resolutionsnämnden (SRB) om fastställande av förhandsbidragen till den gemensamma resolutionsfonden (SRF) – SRB har endast lämnat en del av de relevanta uppgifter som skulle ha kunnat lämnas utan att undergräva skyddet för de berörda institutens affärshemligheter – Bristfällig motivering – Ogiltigförklaring av beslutet (Artikel 296 andra stycket FEUF; Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59; Europaparlamentets och rådets förordning nr 806/2014; kommissionens förordning 2015/63)*

(se punkterna 168–172 samt punkt 2 i domslutet)

5. *Talan om ogiltigförklaring – Dom om ogiltigförklaring – Verknningar – Begränsning därav som förordnas av domstolen – Beslut av den gemensamma resolutionsnämnden (SRB) om fastställande av förhandsbidragen till den gemensamma resolutionsfonden (SRF) – Förordnande om att verknningarna av detta beslut ska bestå till dess att det ersatts inom en rimlig tidsfrist – Motiverat av rättssäkerhetsskäl (Artikel 264 andra stycket FEUF; Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59; Europaparlamentets och rådets förordning nr 806/2014; kommissionens förordning 2015/63)*

(se punkterna 175–178 samt punkt 3 i domslutet)

Resumé

Den gemensamma resolutionsnämndens beslut om beräkning av förhandsbidragen till den gemensamma resolutionsfonden för år 2017 ogiltigförklaras i förhållande till Landesbank Baden-Württemberg på grund av att beslutet har en bristfällig motivering

Även om domstolen i detta avseende kommer fram till samma resultat som tribunalen, upphäver den tribunalens dom på grund av att tribunalen åsidosatt den kontradiktoriska principen och gjort en oriktig bedömning av motiveringsskyldighetens omfattning

Den 11 april 2017 antog den gemensamma resolutionsnämnden (SRB), med avseende på finansieringen av den gemensamma resolutionsfonden (SRF), ett beslut om fastställande av det belopp som varje kreditinstitut skulle erlägga som förhandsbidrag till SRF för år 2017.¹ Ett av dessa institut var Landesbank Baden-Württemberg, ett tyskt kreditinstitut.

Efter det att Landesbank Baden-Württemberg hade väckt talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet ogiltigförklarade tribunalen detta i den del det rörde detta institut.² Tribunalen ansåg att beslutet inte uppfyllde kravet på bestyrkande och konstaterade dessutom, av processekonomiska skäl, att SRB hade fattat beslutet utan att uppfylla sin

¹ SRB:s beslut av den 11 april 2017, i verkställande session, angående beräkningen av förhandsbidragen för år 2017 till den gemensamma resolutionsfonden (SRB/ES/SRF/2017/05) (nedan kallat det omtvistade beslutet).

² Dom av den 23 september 2020, Landesbank Baden-Württemberg/SRB (T-411/17, EU:T:2020:435).

motiveringskyldighet. Tribunalen fann i detta sammanhang bland annat att det omtvistade beslutet nästan inte innehöll några av de uppgifter som använts för att beräkna förhandsbidraget till SRF och att bilagan till beslutet inte innehöll tillräckliga uppgifter för att det skulle kunna kontrolleras huruvida förhandsbidraget var korrekt.

Efter det att tribunalens dom överklagats av kommissionen (mål C-584/20 P) och av SRB (mål C-621/20 P), upphäver domstolen (stora avdelningen) denna dom. Domstolen avgör målet slutligt och ogiltigförklarar det omtvistade beslutet i förhållande till Landesbank Baden-Württemberg på grund av att det har en bristfällig motivering, men intar ett annat synsätt än tribunalen vad gäller omfattningen av kravet på motivering av ett sådant beslut.

Domstolens bedömning

Domstolen finner för det första att tribunalen har åsidosatt den kontradiktoriska principen, eftersom den inte gav SRB möjlighet att på ett ändamålsenligt sätt ta ställning till den grund som tribunalen prövade ex officio och som avsåg att det inte hade styrkts att bilagan till det omtvistade beslutet hade styrkts.

Domstolen erinrar i detta sammanhang om att unionsdomstolen, för att säkerställa att den kontradiktoriska principen faktiskt iakttas, i förväg ska ge parterna tillfälle att yttra sig över en grund som den avser att pröva ex officio, varvid parterna ska ges möjlighet att på ett ändamålsenligt och verkningsfullt sätt ta ställning till denna grund, inbegripet, i förekommande fall, genom att till unionsdomstolen inge nödvändig bevisning så att denna kan pröva grunden med fullständig information om denna. Det ankom följaktligen på tribunalen att informera parterna om att den avsåg att beakta grunden avseende avsaknad av bestyrkande av det omtvistade beslutet vid sitt avgörande i målet och att följaktligen uppmana dem att framföra de argument som de ansåg ändamålsenliga, för att den skulle kunna pröva denna grund. I förevarande fall gav tribunalen emellertid varken före eller vid förhandlingen SRB någon faktisk möjlighet att på ett ändamålsenligt och verkningsfullt sätt ta ställning till denna grund, bland annat genom att lägga fram bevisning avseende bestyrkandet av det omtvistade beslutet.

Efter att således ha konstaterat att tribunalen hade åsidosatt den kontradiktoriska principen, finner domstolen att SRB i tillräcklig utsträckning bestyrkt det omtvistade beslutet i sin helhet, både vad gäller själva beslutsdokumentet och bilagan till detta, bland annat genom att använda datasystemet ARES.

Domstolen prövar för det andra den motiveringskyldighet som åligger SRB vid antagandet av ett sådant beslut som det omtvistade beslutet.

Domstolen konstaterar för det första att tribunalen inte gjorde en korrekt bedömning av omfattningen av denna skyldighet, eftersom den ansåg att SRB var skyldig att i motiveringen av det omtvistade beslutet lämna uppgifter som gjorde det möjligt för Landesbank Baden-Württemberg att kontrollera huruvida beräkningen av dess förhandsbidrag till SRF för år 2017 var korrekt, och att den omständigheten att vissa av dessa uppgifter var konfidentiella inte påverkade denna skyldighet.

Motiveringen av varje beslut av en av unionens institutioner, organ eller byråer genom vilket en privat aktör åläggs att betala ett penningbelopp måste inte nödvändigtvis innehålla samtliga uppgifter som gör det möjligt för mottagaren att kontrollera att detta belopp har beräknats korrekt. Vidare är unionens institutioner, organ och byråer i princip skyldiga enligt principen om skydd för affärshemligheter, som är en allmän princip i unionsrätten, att inte avslöja hemliga uppgifter som en privat aktör har lämnat för dennes konkurrenter.

Med hänsyn till logiken i systemet för finansiering av SRF och den metod för beräkning av förhandsbidragen till SRF, som bland annat baseras på användningen av konfidentiella uppgifter om den finansiella situationen för de institut som berörs av denna beräkning, ska det göras en avvägning mellan skyldigheten att motivera det omtvistade beslutet och SRB:s skyldighet att iaktta skyddet för dessa instituts affärshemligheter. Det ska emellertid inte göras en så extensiv tolkning av sistnämnda skyldighet att motiveringsskyldigheten förlorar sitt kärninnehåll. Det kan i detta sammanhang inte anses att en motivering av ett beslut, genom vilket en privat aktör åläggs att betala ett penningbelopp, som inte innehåller alla uppgifter som krävs för att med exakthet kunna kontrollera beräkningen av detta penningbelopp med nödvändighet och i samtliga fall medför att motiveringsskyldigheten förlorar sitt kärninnehåll.

Domstolen finner i förevarande fall att motiveringsskyldigheten ska anses ha uppfyllts när de institut som ett beslut om fastställande av förhandsbidrag till SRF riktar sig till känner till den beräkningsmetod som använts av SRB och förfogar över tillräckliga uppgifter för att förstå på vilket sätt deras individuella situation har beaktats vid beräkningen av deras förhandsbidrag till SRF, mot bakgrund av situationen för samtliga andra berörda institut, även om de inte ges tillgång till uppgifter som omfattas av skyddet för affärshemligheter.

Vidare delar domstolen inte tribunalens uppfattning att SRB:s åsidosättande av sin motiveringsskyldighet, såvitt gäller den del av beräkningen av förhandsbidragen till SRF som avser en justering i förhållande till de berörda institutens riskprofil, berodde på att vissa bestämmelser i delegerad förordning 2015/63 var rättsstridiga.³

Efter det att domstolen i detalj redogjort för mekanismen för justering av förhandsbidragen till SRF i förhållande till riskprofilen – vilken justering huvudsakligen säkerställs genom att de berörda instituten på grundval av vissa värden hänförs till olika ”intervall”, vilket i slutändan gör det möjligt att fastställa multiplikatorn för justering i förhållande till riskprofilen – preciserar den att SRB, utan att åsidosätta sin skyldighet att iaktta skyddet för affärshemligheter, kan lämna ut gränsvärdena för respektive ”intervall” och de indikatorer som hänför sig härtill. Syftet med detta utlämnande är att göra det möjligt för det berörda institutet att bland annat förvissa sig om att dess klassificering vid diskretiseringen av indikatorerna faktiskt motsvarar dess finansiella situation, att denna diskretisering har skett på grundval av tillförlitliga uppgifter i enlighet med den metod som fastställts i delegerad förordning 2015/63 och att samtliga riskfaktorer har beaktats.

De andra stegen i metoden för beräkning av förhandsbidrag till SRF bygger på sammanställda uppgifter från de berörda instituten, vilka kan lämnas ut i sammanställning utan att åsidosätta SRB:s skyldighet att iaktta skyddet för affärshemligheter.

³ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/63 av den 21 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU avseende förhandsbidrag till finansieringsarrangemang för resolution (EUT L 11, 2015, s. 44). I den överklagade domen slog tribunalen fast att artiklarna 4–7 och 9 i samt bilaga I till denna förordning, vilka rörde metoden för beräkning av förhandsbidragen till SRF, var rättsstridiga.

Domstolen finner därför att delegerad förordning 2015/63 inte utgör hinder för SRB att i sammanställning lämna ut anonymiserade uppgifter som är tillräckliga för att ett institut ska kunna förstå på vilket sätt dess individuella situation har beaktats vid beräkningen av dess förhandsbidrag till SRF, mot bakgrund av situationen för samtliga andra berörda institut. En motivering som grundar sig på ett tillhandahållande av relevanta uppgifter i denna form gör det visserligen inte möjligt för varje institut att systematiskt upptäcka ett eventuellt fel som SRB har begått i sin insamling och sammanställning av de relevanta uppgifterna. Den är däremot tillräcklig för att ett institut ska kunna förvissa sig om att de uppgifter som det har lämnat till de behöriga myndigheterna har beaktats vid beräkningen av dess förhandsbidrag till SRB, i enlighet med de relevanta unionsbestämmelserna, och för att på grundval av sin allmänna kännedom om finanssektorn kunna upptäcka huruvida ej tillförlitliga eller uppenbart felaktiga uppgifter har använts samt för att avgöra huruvida det finns skäl att väcka talan om ogiltigförklaring av ett beslut av SRB i vilket institutets förhandsbidrag till SRF fastställs. Domstolen preciserar emellertid att detta synsätt i fråga om motiveringen av ett sådant beslut som det omtvistade beslutet inte påverkar den möjlighet som unionsdomstolarna har, för att de ska kunna göra en effektiv domstolsprövning i enlighet med kraven i artikel 47 i stadgan, att begära att SRB inkommer med uppgifter som kan visa att de beräkningar vars riktighet har bestritts vid dem är korrekta, varvid unionsdomstolarna vid behov ska säkerställa att dessa uppgifter förblir konfidentiella.

Domstolen finner slutligen att det omtvistade beslutet har en bristfällig motivering, eftersom uppgifterna i detta beslut och de uppgifter som fanns tillgängliga på SRB:s webbplats vid tidpunkten för det omtvistade beslutet endast omfattade en del av de relevanta uppgifter som SRB hade kunnat lämna utan att undergräva skyddet för affärshemligheter. I synnerhet innehöll varken bilagan till detta beslut eller SRB:s webbplats några uppgifter om gränsvärdena för respektive "intervall" eller värdena på de indikatorer som hänför sig härtill. Det omtvistade beslutet ogiltigförklaras följaktligen i den del det rör Landesbank Baden-Württemberg.